

Päätös

Nro 212/2020
Dnro LSSAVI/3176/2019

24.9.2020

ASIA Niemenrannan venesataman rakentaminen ja valmistelulupa, Tampere

HAKIJA Tampereen kaupunki

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Tampereen kaupunki on 25.2.2019 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Niemenrannan venesataman rakentamiseksi Näsijärveen Tampereen kaupungissa sekä lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 8) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat ja päätökset

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on 17.7.2017 lainvoiman saaneella päätöksellään nro 113/2016/2 (asianumero LSSA-VI/3420/2016) myöntänyt luvan Halkoniemen sataman veneiden talvisäilytyspaikan rakentamiseen vesialuetta ruoppaamalla ja täyttämällä sekä valmisteluluvan.

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Hankealueella on voimassa maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymä Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Kaavassa hankealue kuuluu kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeeseen ja on taajama-toimintojen aluetta. Lisäksi alue on osoitettu tiiviiksi joukkoliikennedyöhykkeeksi. Alueen rantaviivaan on merkitty viheryhteys.

Alueella on voimassa 12.8.2009 hyväksytty Niemenrannan osayleiskaava. Kaavassa hankealue on osoitettu vesiliikenteen alueeksi (merkintä LV).

Alueella on voimassa Niemenranta III asemakaava nro 8496, jossa sataman ranta-alue ja rakennettavan aallonmurtajan alue on osoitettu venesatamaksi/venevalkamaksi (merkintä LV). Vesialueelle (merkintä W) on osoitettu alueen osa, jolle saadaan rakentaa venevalkaman tai venesataman vaatimia rakennelmia ja laitteita (lv-2).

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000-verkoston kohteita.

HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Niemenrannan venesatama sijaitsee Näsijärven rannalla, noin 9 km etäisyydellä Tampereen kaupungin keskustasta luoteeseen. Välittömästi hankealueen pohjoispuolella sijaitsee Halkoniemen pienvenesatama.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hankkeessa rakennetaan uusi Niemenrannan venesatama nykyisen Halkoniemen pienvenesataman eteläpuolelle. Satama toimii Niemenrannan asukkaiden ns. kotisatamana, jossa ei ole kaikkia pienvenesataman palveluja.

Hankkeeseen liittyvät täyttö- ja ruoppaustyöt on tarkoitus toteuttaa vuosina 2020–2021.

Vesistö- ja pohjatiedot

Näsijärven (vesistötunnus 35.311) kokonaispinta-ala on noin 255 km² ja valuma-alue on noin 7 672 km². Näsijärveä säännöstellään Tammerkosken ja Muroleenkosken välisellä alueella. Näsijärven keskivedenpinnan korkeus (MW) on N₂₀₀₀ +95,55 m, ylivedenkorkeus (HW) +95,95 m ja alivedenkorkeus (NW) +94,46 m. Näsijärven vesi on kirkasta ja lähes väritöntä. Veden humusleima on vain kohtalainen ja happamuustaso on normaali.

Näsijärven pohjan taso tulevan satama-altaan alueella aallonmurtajan ulkopään tasolla on noin N₂₀₀₀ +92...+95 m. Vesisyvyys suunnitellun sataman kohdalla vaihtelee 1–6 m välillä. Pohja viettää tasaisesti ranta-alueilta kaakkoon kohti järven selkää.

Pohjatutkimusten perusteella järven pohjassa päällimmäisenä kerroksena on liejua tai liejuista savea tai silttiä 0,5–6 m paksuinen kerros, joka on paksuimmillaan alueen kaakkoisosassa suunnitellun aallonmurtajan keskivaiheilla. Liejuisen kerroksen alapuolella 2,5–10 m paksuinen kerros savista silttiä tai liejuista savea ja silttiä. Painokairaukset ovat päättyneet kiveen, kallioon tai tiiviiseen maakerrokseen korkeustasolla N₂₀₀₀ +79 ...+92 m, eli pääosin 5–12 m syvyydessä järven pohjasta lukien.

Hankealueelta vuonna 2016 otetuissa sedimenttinäytteissä (P1-P4) on todettu elohopean, kromin, kuparin, fenantreenin, fluoranteenin, naftaleenin ja pyreenin osalta tason 1A normalisoituja pitoisuuksia. Pitoisuudet ovat luonnontilaista sedimenttiä korkeampia, mutta haitta-aineilla ei ole vaikutusta läjityskelpoisuuteen. Osa ruopattavasta sedimentistä sijoitetaan vapaaseen veteen, jolloin läjityskelpoisuuden arvioinnissa sovelletaan Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen pitoisuustasoja. Ruoppausmassoja maalle, läjitysaltaaseen tai vesialueelle suojajenkeereen taakse sijoitettaessa sijoituskelpoisuuden arvioinnissa käytetään VNa 214/2007 mukaisia kynnys- ja ohjearvoja.

Venesataman alueelta ei ole havaittu Lielahden alueella esiintyvää nol-lakuitua.

Luontoarvot

Vuonna 2017 toteutetun lepakkoselvityksen mukaan hankealue kuuluu sekä pohjanlepakoiden että siipojen esiintymisalueeseen.

Sataman lounaispuolella on arvokas kasvialue. Kasvialue on muodostunut rehevän lehtomaiseksi Niemen sahan entiselle kaatopaikalle. Hanke ei vaikuta kasvialueeseen.

Näsiselän maakunnallisesti arvokas linnustoalue (MAALI-alue) sijoittuu hankealueen kaakkoispuolelle.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Hankealueella on ollut sahatoimintaa 1800-luvun lopulta 1970-luvulle. Toimintaan liittyneet rakennukset on purettu 1990-luvulla ja pilaantuneiden maiden puhdistus on toteutettu vuosina 2009–2013. Hankealueen maastoa on muokattu ja alueen rannat ovat suurilta osin täyttöaluetta.

Hankealue on nykyisin rakentamaton. Lähin asuinrakennus sijaitsee tällä hetkellä noin 360 m hankealueesta koilliseen. Lentäväniemen kaupunginosassa asuu noin 4300 asukasta ja asukasmäärä on kasvamaan päin. Hankealueen välittömään läheisyyteen on suunniteltu asuinrakennuksia.

Välittömästi hankealueen pohjoispuolella sijaitsee pääasiassa huvivenekäytössä oleva Halkoniemen venesatama ja aallonmurtaja.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Venesatamaan rakennetaan satamakenttä osittain vesistötäyttonä, noin 230 m pitkä aallonmurtajapenger sekä laiturirakenteet 150 venepaikalle. Lisäksi rantaan rakennetaan noin 115 m pitkä telarantaosuus pienemmille veneille. Aallonmurtajapenger rajaa rantaan uuden, noin 170 m x 130 m kokoisen satama-altaan. Päälaituriksi satama-altaaseen rakennetaan rantaan yhdyssillalla liittyvä, noin 6 m leveä ja noin 65–66 m pitkä kelluva teräsbetoninen raskasponttonilaituri, jonka sivuihin varsinaiset kelluvat veneenkiinnityslaiturit liittyvät. Laiturit ankkuroidaan pohjaan

kaivettavilla painoilla. Aallonmurtajan kohdalle asennetaan alustavasti kaksi rumpua (halkaisija 2 m) veden vaihtuvuuden turvaamiseksi. Sataman välittömään läheisyyteen sijoittuvaa Halkoniemen aallonmurtajaa lyhennetään noin 20 metriä ja penkereen järven selän puolelle tehdään lisätäyttöä uutta aallonmurtajaa vastapäätä.

Ranta-alueella tehdään rantaluiskien muotoilua. Osa satama-altaasta syvennetään ruoppaamalla haraustasoon NW-nav -3,0 m ($N_{2000} +92,05$ m). Pienvenesataman kohdalla ruoppausvyvyys voi olla pienempi. Lisäksi satamakentän ja rantapenkereiden rakentaminen syrjäyttää pohjan pintaosan pehmeintä sedimenttiä, jota poistetaan kaivamalla pengerryksen yhteydessä. Satama-altaan kohdalla poistetaan ruoppausmassoja enintään noin 15 000 m³tr. Lisäksi aallonmurtajapenkereen kohdalla tehdään ruoppausta noin 35 000 m³tr. Osa ruoppauksesta tehdään ennen täyttöjen rakentamista ja osa penkereen rakentamisen yhteydessä, jolloin poistetaan täytön syrjäyttämää pintasedimenttiä.

Vesistötäytöt tehdään pilaantumattomalla karkearakeisella maa-aineksella. Täyttötyöt tehdään päätypengerryksenä siten, että järven pohjassa päällimmäisenä oleva liejuinen kerros syrjäytyy täytön tieltä. Pengerrystöiden aikainen yleistäyttötaso on $N_{2000} +97,1$ m. Satamakentän täyttöön ja rantaluiskien muotoiluun käytettävä massamäärä on 35 000 m³tr ja aallonmurtajan täyttöön käytettävä massamäärä 75 000 m³tr. Lisäksi täyttötasoa nähden korkeampiin esikuormituspenkereisiin tarvittava massamäärä on noin 7 000 m³tr. Esikuormituspenkereet puretaan arviolta 1-3 vuoden kuluessa täytön valmistumisesta. Lopullisessa tilanteessa aallonmurtajan ja vesistötäyttöjen luiskiin rakennetaan eroosiosuojaus.

Osa ruoppausmassoista sijoitetaan hankealueen välittömään läheisyyteen maa-alueelle rakennettavaan, reunapenkereillä varustettuun työnaikaiseen läjitysaltaaseen ja sieltä myöhemmin luvanvaraiseen vastaanottoaikaan tai muualle massan laadun mukaiseen sijoituspaikkaan. Ruoppausmassan läjitysaltaasta suotautuvat vedet johdetaan takaisin Näsijärven suojaverhon sisäpuolelle. Osa ruoppausmassoista (enintään 10 000 m³tr) sijoitetaan pysyvästi vesialueelle satama-altaan kohdalle aallonmurtajapenkereen sisäpuolelle haraustason alapuolelle. Läjitetävän sedimentin paksuus vaihtelee lopputilanteessa 0,5–2,0 m välillä.

Niemenrannan venesatamaan ei ole suunnitteilla polttoaineiden jakelua, jätevesien vastaanottoa eikä tavanomaisten jätteiden lisäksi muuta jätteiden vastaanottoa.

Rakennustyöt voidaan toteuttaa myös vaiheittain siten, että ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan aallonmurtajapenger ja toisessa vaiheessa satama-altaan rakennustyöt.

Kiinteistötiedot

Hankealue sijoittuu hakijan omistuksessa oleville vesialueelle *Niemi* (kiinteistötunnus 837-607-1-30), tontille (kiinteistötunnus 837-263-2500-

31 sekä Lentäväniemen puistoalueelle (kiinteistötunnus 837-273-9903-0. Lisäksi hankealue sijoittuu vesialuetta olevalle tontille (kiinteistötunnus 837-264-7927-1)

Vesistötäyttöjen rakentamisen yhteydessä vesialuetta muutetaan pysyvästi maa-alueeksi vesialueen 837-607-1-30 osalta 4 050 m² ja tontin 837-263-2500-31 osalta 750 m². Vesialue 837-264-7927-1 muuttuu kokonaisuudessaan maa-alueeksi (1 001 m²).

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakemus sisältää valtakirjan, jossa vesialuetta olevan tontin (kiinteistötunnus 837-264-7927-1) omistajan voidaan katsoa antaneen suostumuksensa hankkeen toteuttamiseksi.

Hankkeen vaikutukset

Hakemuksen mukaan hanke ei aiheuta haittaa vesistölle eikä rajoita kalastusta hankealueen lähietäisyyden ulkopuolella. Ruoppaus- ja täyttötyöt tehdään veneilykauden ulkopuolella, jolloin ne eivät vaikuta Halkoniemen sataman käyttöön. Veneilykautena rakennustöiden aikana Halkoniemen satama ja aallonmurtajan selän puoleinen alue pyritään pitämään normaalissa käytössä.

Hanke toteutetaan siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle. Rakennustöistä aiheutuu tilapäisiä muutoksia vedenlaatuun, lähinnä veden samentumista ja lisääntyntä kiintoainekuormitusta. Rakennustyöt saattavat aiheuttaa tilapäistä haittaa kalastolle ja linnustolle.

Sataman alueella ei sijaitse sellaista vedenalaista ympäristöä, joihin veden läjittäminen vaikuttaisi alueen ominaisuuksia heikentävästi. Läjitysalue sijaitsee rannan läheisyydessä aallonmurtajan takana, jolloin aallokon ja virtausten aiheuttama eroosioriski ja merkittävä kulkeutuminen on vähäistä.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Hankkeessa tehtävät täyttö- ja ruoppaustyöt tehdään suojaverholla rajatun alueen sisäpuolella samenenemisen leviämisen estämiseksi. Suojaverho asennetaan työalueen järven puoleiselle reunalle. Suojaverhot ankkuroidaan pohjaan painottamalla sekä selkävaijereilla rantaan. Suojaverhosta tehdään tarvittaessa keskeltä avattava rakennustyön edellyttämän vesiliikenteen ja kaluston liikkumisen mahdollistamiseksi.

Mikäli aallonmurtajapenger ja satama-altaan ruoppaustyöt toteutetaan kahdessa eri vaiheessa, voidaan suojaverho asentaa jo rakennetun aallonmurtajapenkereen sekä Halkoniemen sataman aallonmurtajan väliin.

Suojaverho asennetaan ennen rakentamisen aloittamista ja se on paikoillaan koko ruoppauksen ja vesistötäytön rakentamisen ajan. Suoja-

verho puretaan, kun vesistötäyttö on valmis ja suojaverhon sisäpuolella oleva kiintoaines on laskeutunut.

Suojaverhon kuntoa seurataan työn aikana ja mahdollisesti vaurioituneet osat kunnostetaan tai korvataan uusilla. Tarvittaessa verhoa siirretään ulospäin estämään sedimentin kerääntyminen verhon alahelman päälle.

Tarkkailu

Hakemuksen liitteenä on 21.2.2019 päivätty hakijan ehdotus hankkeen vesistövaikutusten tarkkailemiseksi.

Veden laatutarkkailun tavoitteena on valvoa suojaverhon toimivuutta sekä rakentamisen aikaisia vaikutuksia vedenlaatuun Näsijärvessä. Vedenlaadun tarkkailua esitetään tehtäväksi ensimmäisessä vaiheessa pisteistä P1–P3 ja toisessa vaiheessa pisteistä P4 ja P5.

Näytepiste (P1) sijaitsee suojaverhon ulkopuolella, Niemenrannan puoleisen rannan tuntumassa. Toinen näytepiste (P2) sijaitsee suojaverhon sisäpuolella, verhon keskivaiheilla. Kolmas näytepiste (P3) sijaitsee suojaverhon ulkopuolella, Halkoniemen tuntumassa. Mikäli rakentaminen toteutetaan vaiheittain siten, että aallonmurtajapenger rakennetaan 1. vaiheessa ja satama-altaan ruoppaus toteutetaan 2. vaiheessa, näytepiste P4 on sijoitettu rakennetun aallonmurtajapenkereen ja nykyisen Halkoniemen aallonmurtajan väliin asennettavan lyhyen verhon sisäpuolelle ja P5 sen ulkopuolelle.

Näytteistä mitataan lämpötila, näkösyvyys ja näytteenottopisteen kokonaissyvyys sekä analysoidaan pH, sähkönjohtokyky, sameus, kiintoaine-, kokonaisfosfori- ja kokonaistyyppipitoisuus, liuennut happi, kemiallinen hapenkulutus, biologinen hapenkulutus ja orgaaniset tinayhdisteet (mikäli sedimenteissä todetaan pitoisuuksia).

Vesinäytteet otetaan kerran ennen rakennusvaihetta, kolme kertaa rakentamisen aikana riippuen työaikatauluista, sekä kerran rakentamisen päätyttyä. Ensimmäiset näytteet otetaan vähintään kaksi viikkoa ennen töiden aloittamista ja viimeiset näytteet noin kaksi viikkoa rakentamisen päätyttyä. Rakennusaikana näytteenotto etenee työvaiheiden mukaisesti.

Näytteenottopisteiden ottosyvyydet määräytyvät kokonaissyvyyden mukaan. Suurin syvyys on 0,5 m pohjasta. Tarkkailun tulokset toimitetaan rakennustöiden päätyttyä tai pyydettyä Pirkanmaan ELY-keskukselle sekä kalatalousviranomaiselle.

Valmistelulupa ja sen tarpeen perustelu

Hakija hakee lupaa valmistelevien töiden aloittamiseksi jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Valmistelevia töitä tehdään vain hakijan hallinnassa olevilla vesi- ja ranta-alueilla. Valmistelulupaa haetaan suo-

javerhon asentamiseen vesialueelle sekä ruoppausmassa-altaiden rakentamiseen.

Valmistelevat työt eivät merkittävästi muuta nykyistä tilannetta ja ovat palautettavissa olennaisilta osin nykytilannetta vastaavaksi.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla antanut hakemuksen tiedoksi julkaisemalla kuulutuksen ja hakemusasiakirjat aluehallintoviraston verkkosivuilla (www.avi.fi/lupatietopalvelu) 11.3. – 17.4.2020. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Tampereen kaupungin verkkosivuilla. Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaisu Aamulehti -lehdessä.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Tampereen kaupungilta, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta.

LAUSUNNOT

- 1) **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on lausunnossaan todennut seuraavaa:

Rakentamistyöt

Hankkeen rakentamistöiden toteuttamisjärjestys on oltava vähäisimmän haitan periaatteen mukainen.

Suojaverhojen asennus tulee tehdä siten, että aallonmurtajan täytön seurauksena syrjäytyvä sedimentti mahtuu verhojen sisäpuolelle eikä se aiheuta riskiä verhojen lakoamisesta tai rikkoontumisesta. Hankkeelle myönnettävässä luvassa tulee olla määräykset hankealueen ulkoreunan ja aallonmurtajien väliin asennettavien suojaverhojen mahdollisesta toimimattomuudesta tai rikkoontumisesta aiheutuvien ongelmatilanteiden varalle.

Ruoppausmassojen käsittely ja läjittäminen voidaan toteuttaa hakemuksessa esitetyllä tavalla. Vesialueelle läjittämisessä tulee varmistaa, että sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukainen läjityskelpoisuus on huomioitu.

Aallonmurtajan kohdalle rakennettavien rumpuputkien mitoitus ja määrä tulee olla riittävä satama-altaan veden vaihtuvuuden varmistamiseksi.

Aktiivisen rakentamisen aikaiset työt on pyrittävä toteuttamaan virkistyskäyttökauden ja lintujen pesintäajan 15.4-31.8 ulkopuolella.

Sedimenttinäytteet

Vesialueen haitta-ainetutkimusta tulee täydentää analysoimalla näytepisteiden P2, P4 ja P6 sedimenttinäytteistä myös dioksiinit ja furaanit.

ELY-keskus edellyttää lisäksi, että sedimenttien haitta-aineet, mukaan lukien dioksiinit ja furaanit, tulee tutkia ennen lupapäätöstä myös syvemmältä vesialueelta aallonmurtajan loppupään kohdalta; alueelta, jolle täytön syrjäyttämä sedimentti leviää. Lupapäätöksessä tulee tarvittaessa huomioida aikaisemmasta sedimenttinäytteenotosta poikkeavat tulokset sedimentin haitta-aineiden osalta.

Valmistelulupa

ELY-keskus katsoo, että hankkeelle voidaan myöntää valmistelulupa sen jälkeen, kun suojaverhouksen soveltuva sijoittaminen sekä samentumishaitan hallinta on varmistettu.

Alueen luontoarvot

Asemakaavan mukaisella venesatamalla ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole merkittävää vaikutusta alueen luontoarvoihin.

Vesistötarkkailu

ELY-keskus esittää, että hakemuksen liitteen 8 vesistötarkkailusuunnitelmaan on lisättävä näytepiste P6, jonka sijainti on suojaverhon reunasta noin 100 metriä selälle päin kaakkoon. Perustettavalta näytepisteeltä P6 otetaan näytteet (1 m, välivesi ja 0,5 m pohjasta) kaksi viikkoa ensimmäisen ja toisen rakentamisvaiheen päätyttyä. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että vesistön kokonaissyvyyden ollessa yli kolme metriä, näytteet tulee ottaa näytepisteiltä P1, P2, P3, P4 ja P5 1 metrin syvyydestä ja 0,5 m pohjasta. Suunnitelmaa on muutettava niin, että myös näytteenottopisteeltä P3 otetaan näytteet myös toisen rakentamisvaiheen aikana pohjan kaivun aikana ja kaksi viikkoa rakentamistöiden päätyttyä.

Aktiivisen rakentamisen aikana veden sameutta on tarvittaessa seurattava kenttämittarilla tai lentokuvaamalla sameusalueen laajuuden selvittämiseksi. Tarkkailusuunnitelmassa on oltava esitettyä veden samentuman leviämisen tarkkailun suunnitelma aktiivisen rakennustyön aikana. Rakentamisen aikaiset ja sen jälkeiset tarkkailutulokset tulee toimittaa niiden valmistuttua välittömästi ELY-keskukselle. Edellä mainituilla muutoksilla tarkkailusuunnitelma voidaan hyväksyä.

Hankkeen valmistumisen jälkeen ELY-keskukselle tulee ilmoittaa etukäteen kirjallisesti suojaverhon poistamisesta. ELY-keskus toteaa, että suojaverho voidaan poistaa rakennustöiden valmistumisen jälkeen vasta sitten, kun suojaverhon sisä- ja ulkopuolisten vesinäytteiden analyysituloksissa ei enää ole merkittäviä eroja.

- 2) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kalatalousyksikkö** on lausunnossaan todennut, että hakemuksen mukainen ruoppaus ja kivisainestäyttö ovat laajuudeltaan ja määrältään suuria. Hanke aiheuttaa veden samentumista, kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksien kasvua. Hanke saattaa aiheuttaa myös haitta-aineiden leviämistä veteen ja sitä kautta kaloihin. Ruoppaus, vesialueen täyttö ki-

viaineksella ja niistä seuraava veden laadunmuutos aiheuttavat kalojen karkottumista ja estävät kalastuksen hankealueen läheisyydessä. Näsi-järvellä viehekalastetaan paljon sekä harrastetaan onkimista ja pilkintää. Viehe- ja verkkokalastus estyvät täysin hankealueella ja sen läheisyydessä.

Hankesuunnitelmasta ei käy selvästi ilmi hankkeen kesto aika. Hankkeessa tehtävien toimenpiteiden perusteella hanke aika ei ole kovin lyhyt, vaan vaikutukset kalastoon ja kalastukseen kestävät kuukausia.

Lupahakemuksen mukaan suunnittelualueelta otetuissa sedimenttinäytteissä (P1-P4) todettiin elohopean, kromin, kuparin, fenantreenin, fluorantreenin, naftaleenin ja pyreenin osalta tason 1A normalisoituja pitoisuuksia, mikä tarkoittaa, että pitoisuudet ovat luonnontilaista sedimenttiä korkeampia, mutta haitta-aineilla ei ole vaikutusta läjityskelpoisuuteen.

Näytteet on otettu lähellä rantaa. Rannan läheisyydessä haitta-ainepitoisuudet saattavat olla pienempiä kuin syvännealueella. Läjitys ja ruoppaus vaikuttavat myös tulevan aallomurtajan itäpuolen sedimenttiin. ELY-keskus esittää, että haitta-ainetutkimusta täydennetään ottamalla näytteitä tulevan aallomurtajan pään kohdalta ja sen itäpuolelta. Näytteet tulee ottaa ja analysoida ennen hankkeen aloittamista.

ELY-keskus pitää esitettyä tarkkailusuunnitelmaa riittämättömänä. Tarkkailusuunnitelmaan tulee lisätä näytteenottokertoja ja näytteenottopisteitä. Tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa Pirkanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen hankkeen aloittamista. Tuloksista tulee tehdä yhteenvetoraportti, joka tulee toimittaa tiedoksi Näsijärven kalatalousalueelle.

Koska hankkeen kesto on suhteellisen pitkä ja hanke on laaja, hanke aiheuttaa haittaa kalataloudelle, ELY-keskus esittää kalataloudellisten haittojen kompensoimiseksi toimenpidevelvoitetta, jolla voidaan vähentää hankkeen aiheuttamaa haittaa.

Yleistä kalatalousetua valvovana viranomaisena ELY-keskus katsoo, että haettu lupa vesistötäytölle, ruoppaukselle ja muille hakemuksen mukaisille toimenpiteille voidaan myöntää ottaen huomioon hakemuksen muutos- ja täydennystarpeet sekä toimenpidevelvoite. Lupa valmisteleville töille voidaan antaa, kun vaaditut sedimenttinäytteet on analysoitu ja raportoitu vesilain valvontaviranomaiselle.

Kalataloudellisten haittojen kompensoimiseksi lupaan tulee sisällyttää seuraava kalataloutta koskeva määräys:

Luvan saajan on istutettava niinä vuosina, jolloin vesistötäyttöä ja ruoppausta tehdään ja yhtenä vuotena vesistötäytön ja ruoppauksen päättämisen jälkeen hankkeen vaikutusalueen läheisyyteen 400 kpl 3-vuotiaita yli 30 cm:n pituisia rasvaeväleikattuja järvitaimenia. Tarpeen vaatiessa istutettavaa lajia ja kokoa voidaan muuttaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla siten, että istutuksen arvo ei muutu. Hoitosuunnitelma, jonka tulee sisältää mm. istukkaiden kantaa ja hankintapaikkaa koskevat tiedot, istutuspaikka, -ajat ja vastaanottajien yhteys-

tiedot, tulee toimittaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa luvan saatua lainvoiman.

- 3) **Tampereen kaupunki** on viranhaltijapäätöksensä antamassaan lausunnossa todennut, että Pirkanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 kokouksessaan 27.3.2017. Maakuntakaavan hyväksymispäätös tuli lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 24.4.2019. Maakuntakaavassa kyseinen alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi. Alue kuuluu myös kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykkeeseen ja tiiviiseen joukkoliikennevyöhykkeeseen. Rantaan on merkitty ulkoilu- ja virkistysreitti.

Kantakaupungin yleiskaava 2040 on hyväksytty valtuustossa 15.5.2017. Yleiskaava on kuulutettu voimaan 20.1.2020. Yleiskaavassa ranta-alue on osa keskuspuistoverkostoa. Alueita ylläpidetään ja kehitetään yhteinäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnon ympäristöllään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Alue on yleiskaavassa myös osa kasvun vyöhykettä. Alue on tehokkaan ja toiminnallisesti sekoittuneen täydennysrakentamisen ja keskitettyjen palvelujen vyöhyke. Vyöhyke koostuu keskuksista, ratavyöhykkeistä ja joukkoliikenteen laatuikäytävistä, ja sille ohjataan kestävän kaupunkirakenteen tavoitteiden mukaan suurin osa kaavoitettavasta asuinkerrosalasta. Järvi on osoitettu vesialueeksi ja rantaan on osoitettu ohjeellinen virkistysyhteys. Alue kuuluu Näsijärven lähialueeseen, jossa tavoitteena on Halimasjärven ja Niihamanjärven tilan säilyttäminen sekä Ryydynpohjan, Siivikkalanlahden, Olkahistenlahden ja Lielahden tilan parantaminen. Lisäksi hankealueen itäpuolelle on osoitettu uusi ohjeellinen vesijohto. Merkinällä on osoitettu Tampereen vesihuoltolinjausten yleissuunnitelman (Tampereen Vesi, 31.8.2012) mukaiset uudet vesijohtoverkostojen runkoyhteydet, mm. Kaupinoja – Lentävänniemi ja Lentävänniemi – Pohjanmaantie. Näsijärven alueelle on jo toteutettu Kaupinoja – Lentävänniemi –linjaus. Näin ollen nähtävillä olleessa vireillä olevassa kantakaupungin yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu vain linja Lentävänniemi – Pohjanmaantie. Yleissuunnitelman yhteydessä linjauksia ei ole suunniteltu tarkkaan, joten kaavamerkintä on ohjeellinen.

Alueella on voimassa kaupunginvaltuuston 28.1.2019 hyväksymä asemakaava nro 8496, jossa kyseinen alue on osoitettu venesatamaksi tai venevalkamaksi (LV) ja vesialue on osoitettu vesialueeksi (W). LV -alueella on seuraavia merkintöjä asemakaavassa: ohjeellinen ulkoilureitti (u-1), ajoyhteys (ajo), pysäköimispaikka; pysäköintialue on jäsennoitävä pensas- ja puuistutuksin (p-14) ja ohjeellinen jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu (pp/h). Vesialueelle on osoitettu alueen osa, jolle saadaan rakentaa venevalkaman tai venesataman vaatimia rakennelmia ja laitteita (lv-2). Alueella on myös lähipalvelurakennusten korttelialuetta (PL) tontilla 837-264-7927-1.

Satama-alueen pohjoispuolella on virkistysaluetta. Itä- ja eteläpuolella on vesialuetta. Lännessä on virkistys- ja katualuetta sekä asuinkerrostaluetta.

Toiminta on asemakaavan mukaista eikä kaavoituksella ole asiaan huomautettavaa.

- 4) **Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto** on lausunnossaan todennut, että hankkeelle voidaan myöntää vesilain mukainen lupa sekä valmistelulupa muutoksenhausta huolimatta seuraavin huomioin ja ehdoin:

Vesistörakentamisen aikana kiintoaineen ja sameuden leviäminen muualle Näsijärveen on estettävä tiiviin suojaverhon avulla. Suojaverhon toimivuutta on tarkkailtava päivittäin ja mahdolliset puutteet korjattava välittömästi. Verho on asennettava ennen vesistörakentamisen aloittamista. Suojaverhon poisto tulee tehdä viranomaisen luvalla vasta töiden päätyttyä, kun vesinäytteenotolla on varmistettu verhon sisäpuolisen kiintoaineen laskeutuminen.

Ympäristönsuojeluyksikön kokemuksen mukaan suojaverhon paikallaan pysymisen kanssa on ollut ongelmia vesirakennuskohteissa. Verho ei ole ollut tiivis ala- ja/tai yläreunasta, jolloin samentuma on päässyt leviämään vesistössä. Myös luvan hakija on hakemuksessaan kertonut, että nyt kyseessä olevan kohteen viereisen Halkoniemen sataman rakentamisen yhteydessä havaittiin oletetusti suojaverhon vuotamisesta johtunut veden sameuden muutos. Suojaverho onkin suunniteltava ja toteutettava huolellisesti. Mikäli suojaverhosta tehdään avattava, tulee se avata vain välttämättömissä tapauksissa ruoppaus- tai muun tarpeellisen kaluston siirtämisen mahdollistamiseksi.

Mikäli hanke toteutetaan kahdessa vaiheessa, koskee edellä mainittu sekä töiden ensimmäistä että toista vaihetta.

Riittävä veden vaihtuvuus satama-altaassa tulee turvata. Luvan hakija on esittänyt aallonmurtajaan rakennettavaksi kaksi kappaletta 2 m leveitä rumpuja veden vaihtuvuuden turvaamiseksi, mutta ei ole esittänyt niiden mitoitusperusteita.

Halkoniemen aallonmurtajan ja hankkeessa toteutettavan uuden aallonmurtajan väliin jää vain noin 30 m leveä aukko, mikä heikentänee vesialueen veden vaihtuvuutta nykyisestä. Lisäksi Halkoniemen satama-altaaseen laskee jo nykytilanteessa hulevesiä kahdesta viemäristä. Ruoppaus ja läjitys vesialueelle muuttavat pohjan kaltevuussuhteita ja uusi aallonmurtaja estää sedimentin valumisen ulommas järven syvemmille alueille.

Riittävän veden vaihtuvuuden turvaaminen on olennaista, jotta satamaltaiden vedenlaatu ei heikkene hulevesien, satamatoiminnasta aiheutuvien päästöjen ja muiden mahdollisten tekijöiden vaikutuksesta, ja muun muassa levähaitoilta välttyään. Tämän vuoksi hankkeen mahdollisesti aiheuttamat vaikutukset veden vaihtuvuuteen tulee riittävällä tavalla selvittää ja arvioida ennakkoon. Suunniteltujen rumpujen mitoitusperusteet tulee esittää arvioinnin yhteydessä.

Jos hankkeessa läjitetään ruoppausmassoja väliaikaisesti maalle rakennettaviin altaisiin, ruoppausmassoista valuva vesi on selkeytettävä ennen sen johtamista takaisin järveen suojaverhon sisäpuolelle.

Vesistötäyttöön käytettävien karkearakeisten maa-ainesten soveltuvuudesta vesistötäyttöön tulee varmistua.

Hakemuksen liitteessä 8 esitettyä hankkeen vesistövaikutusten tarkkailuohjelmaa tulee täydentää seuraavasti:

- Aktiivisen vesistörakentamisen aikana vesinäytteitä tulee ottaa kahden viikon välein. Näytteenotto on pyrittävä ajoittamaan siten, että työ on käynnissä näytteenoton aikana. Vesinäytteet on syytä ottaa myös kaksi kertaa töiden valmistumisen jälkeen. Jos jälkitarkkailussa havaitaan hankkeesta johtuvia vaikutuksia, seuranta tulee jatkaa, kunnes vaikutukset ovat hävinneet.
- Tarkkailuun tulee lisätä yksi näytepiste (P0) suojaverhon ulkopuolelle pisteen P2 kohdalle, koska esitetyt pisteet P1 ja P3 sijaitsevat lähellä rantoja, kaukana toisistaan ja pisteestä P2. Näytepiste P0 on syytä pitää tarkkailussa koko hankkeen ajan, jotta riittävä seuranta varmistetaan myös työn toisessa vaiheessa.
- Hakemuksessa on esitetty näytteiden ottamista vain yhdestä syvyydestä. Vesisyvyyden sen salliessa näytteitä on kuitenkin syytä ottaa useammasta syvyydestä, esimerkiksi 1 m pinnasta ja vesipatsaan puolivälistä. Ainakin näytepisteestä P2 ja ympäristönsuojeluyksikön esittämästä pisteestä P0 näytteitä olisi mahdollista ottaa mainituista syvyyksistä. Toiminnan laatu (ruoppaukset, täyttötöyt, läjityksen vedet yms.) ja olosuhteet huomioon ottaen on syytä olettaa, että tilapäisiä vedenlaadun muutoksia tapahtuu hankealueella laajemmin koko vesipatsaassa, jolloin pelkän pohjanläheisen veden laadun tarkkailu ei anna riittävää kokonaiskuvaa vesistövaikutuksista.
- Näytteistä on syytä analysoida esitettyjen laatutekijöiden lisäksi myös ainakin veden väri, sulfaatti, ammoniumtyppi ja nitriittinitraattitypen summa. Lisäksi öljyhiilivedyt (C10-C40) ja relevantit metallit on tarkoituksenmukaista analysoida vähintään 2 kertaa hankkeen aikana.
- Veden laatua valmiissa satama-altaassa tulee seurata myös vedenvaihtuvuuden heikkenemisen näkökulmasta. Tätä varten satama-altaan keskiosiin tulee perustaa näytepiste, jossa vedenlaatua seurataan sataman valmistumisen jälkeen kahdesti vuodessa (talvi/kesä) ja vähintään kerran ennen töiden aloittamista analysoimalla järvisuurannan perusparametrit (sisältäen klorofyllipitoisuuden määrittämisen kesällä).
- Tarkkailutulokset tulee toimittaa viipymättä kunkin näytteenottokerran jälkeen tiedoksi myös Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikölle.

- 5) **Liikenne- ja viestintävirasto Traficom** on antamassaan lausunnossa todennut, että hankealueen läheisyydessä ei sijaitse vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä (vesiväyliä) eikä merenkulun kelluvia turvalaitteita.

Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista (laituri-, vesisyvyys- ja rantaviivamuutokset) Traficomien internetsivuilla

(Liikenne>Merenkulku>Vesiväylänpito) olevalla vesistörakenteen valmistumisilmoituksella. Ilmoituksen perusteella muuttuneet kartoitustiedot merkitään merikartalle. Valmistumisilmoitus on toimitettava Traficomille joko internetsivujen kautta, sähköpostitse: kirjaamo@traficom.fi tai postitse osoitteeseen: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, PL 320, 00059 TRAFICOM. Valmistumisilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomin diaari-numero TRAFICOM/125492/04.04.05.05/2020.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

- 6) **Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry** on muistutuksessaan todennut olevansa heinäkuussa 2018 perustettu yhdistys, jonka säännöissä yhdistyksen tarkoituksena todetaan ympäristönsuojelun eli luonnon-, maiseman-, rakennus- ja vesiensuojelun edistäminen. Yhdistyksen toimintamuodoiksi todetaan säännöissä muun muassa maankäytön ja ympäristöön vaikuttavan toiminnan laillisuusvalvonta. Yhdistys katsoo siten olevansa lupahakemuksen osalta asianosainen.

Tutkimuspisteet

Haitta-ainetutkimuksessa varsinaisella hankealueella on neljä kairauspistettä. Nämä sijoittuvat rannan läheisyyteen, vaikka vesistöäyttö ulottuu yli 200 metrin päähän rannasta. Niinpä kairausnäytteet eivät edusta koko hankealuetta, eivätkä anna tietoa hankealueen syvemmistä kohdista. Näytteet pitää ulottaa ruoppausvyöhyteen asti. Täyttöalue on tässä verrattavissa ruoppaukseen, koska täyttö syrjäyttää pohjan pehmeää sedimenttiä, joka tullaan ruoppaamaan.

Haitta-aineet

Hakemuksessa ei ole arvioitu liuenneiden haitta-aineiden määrää eikä niiden vaikutusta vesistöön. Silttiverhous on vettä läpäisevää, eikä näin pidätä liuenneita haitta-aineita.

Suojaverhous

Suunniteltu suojaverhous on riskialtis. Vastaavat suojarakenteet ovat pettäneet tai vuotaneet Näsijärvellä muun muassa Tampellan rannassa ja Olkahisenlahdella. Lisäksi hakemuksessa on viitattu suojaverhouksen oletettuun vuotamiseen Halkoniemen muutostöiden aikana. Niemenrannassa pohjan paksu liejuinen kerros (0,5–6,0 metriä) tekee suojaverhouksen asentamisen erityisen haastavaksi. Ankkuroinnin pitäminen paksussa liejuisessa kerroksessa on epävarmaa. Paksuimmillaan liejuinen kerros on alueen kaakkoisosassa suunnitellun aallonmurtajan keskivaiheilla. Kyseisessä kohdassa pohja syvenee ulapalle päin. Syrjäytävän pohjasedimentin käyttäytyminen louhetäytön alla ulapalle viettävässä pohjassa ei ole ennustettavissa vaan suojaverhoon saattaa kohdistua ennakoitua suurempi paine. Kaksinkertainen suojaverhous parantaisi suojauksen varmuutta oleellisesti.

Lepakot

Hakemuksen mukaan vuoden 2002 lepakkoselvityksessä alue on todettu ”hot spot” lepakkoalueeksi ja hakemuksessa olevan kartan perusteella venesataman rakentaminen sijoittuu lepakkoalueiden luokkiin I ja II. Näistä luokka I on Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeistuksen

mukaisesti ehdottomasti säilytettävä ja luokka II on huomioitava maan-
käytössä.

Hakemuksessa väitetään, että rakentamisella ei ole pitkän aikavälin vaikutuksia lepakoiden esiintymiseen. Kuitenkaan väitettä ei perustella mitenkään ja hakemuksessa ei oteta kantaa esimerkiksi siihen, miten lepakkoalueiden luokat I ja II säilytetään sekä huomioidaan rakentamisessa.

HAKEKUKSEN TÄYDENNYKJ JA HAKIJAN SELITYKJ

Hakemuksen täydennys

Hakija on selityksen yhteydessä täydentänyt hakemustaan seuraavasti:

Ruoppaus- ja täyttötöiden kesto

Vesirakentamisen osalta työt alkavat syksyllä 2020. Täyttö- ja ruoppaustöiden arvioidaan kestävän kokonaisuudessaan noin 1,0–1,5 vuotta. Pääosin vesistötäyttö tehdään arvioilta puolen vuoden aikana rakentamisen aloittamisesta. Rakentamisen aikataulu on kytköksissä Niemranta III asemakaava-alueen rakentamiseen.

Vesirakentamistyöt tehdään veneilykauden ulkopuolella. Työt aloitetaan suunnitellun satamakentän ja aallonmurtajapenkereen edellyttämien vesistötäyttöjen rakentamisella, jotta veneilykaudesta johtuvan töiden keskeytymisen takia töitä voidaan jatkaa veneilykauden jälkeen rakennetun aallonmurtajapenkereen sisäpuolella ja tällöin paikalliset ja työnaikaiset vesistövaikutukset rajautuvat töiden alkuun nähden pienemmälle alueelle.

Aallonmurtajaan sijoittavat rummut

Hakija on arvioinut rakentamistoimenpiteiden vaikutuksia veden vaihtuvuuteen aallonmurtajan sisäpuolisen satama-altaan alueella laskennallisesti. Laskennassa on hyödynnetty alueen läheisyydessä 13.7.2016 – 12.8.2016 välisenä aikana Luoteen toimesta tehtyjä virtausmittauksia. Lähin virtausmittauspiste, jonka perusteella myös laskennassa käytetyt virtausnopeuden arvot on määritetty, sijoittuu noin 700 m etäisyydelle kyseessä olevasta hankealueesta, jossa vesisyvyys on noin 6,6 m.

Virtausmittausten perusteella keskimääräinen virtausnopeus ko. mitauspisteen kohdalla syvyydsvälillä 0,2 – 2,2 m on noin 0,098 m/s. Syvyydsvälillä 0,2 – 5,2 m virtausnopeus on keskimäärin 0,054 m/s. Virtausaukon läpi tapahtuvan virtaaman suuruutta on arvioitu halkaisijaltaan 2 m olevan profiililtaan ympyrämuotoisen putken läpi. Tällöin putken poikkipinta-alan ollessa noin 3,14 m² ja laskennassa käytetyn pinta-kerroksen virtausnopeuden arvon 0,098 m/s, on virtaama yhden putken läpi noin 26 500 m³ vuorokaudessa. Tällöin virtaama kahden virtausaukon läpi on vuorokaudessa noin 53 000 m³.

Suunnittelun aallonmurtajan sekä nykyisen Halkoniemen aallonmurtajan rajaaman satama-altaan vesitilavuuden arvioidaan olevan noin 119 000 m³. Tällöin laskennassa käytetyn virtausnopeuden ja putken

läpi tapahtuvan virtaaman perusteella vesi vaihtuisi satama-altaan alueella reilussa kahdessa vuorokaudessa.

Mikäli virtausnopeuden arvona käytetään mittauspisteen syvyysvälin 0,2 – 5,2 m mukaista virtausnopeuden arvoa, vaihtuisi vesi silloinkin satama-altaassa reilussa 4 vuorokaudessa. Mikäli edelleen pintakerroksen syvyysvälin 0,2 – 0,7 m virtausnopeuksia ei huomioida, vaihtuisi vesi satama-altaassa noin viikossa. Veden vaihtuvuuden arvioinnissa ei ole huomioitu suunnittelun ja nykyisen aallonmurtajan väliin jäävää noin 30 metriä leveää aukkoa, joka edelleen parantaa veden vaihtuvuutta satama-altaassa edellä esitettyyn laskelmaan verrattuna.

Virtausaukkojen sijoituspaikat on esitetty täydennyksen liitteenä olevassa päivitetystä suunnitelmakartassa piir.nro 1510045817-1. Virtausaukkoina toimivat putket asennetaan siten, että putkien yläpinta on Näsijärven alavedenpinnan tasossa.

Rakentamistoimenpiteiden vaikutukset veden vaihtuvuuteen

Hakijan edellisessä kohdassa esittämän arvion perusteella veden vaihtuvuutta suunnitellun sekä nykyisen aallonmurtajan rajaaman satama-altaan alueella voidaan pitää riittävänä turvaamaan veden laatu hanke-alueella.

Satama-altaaseen nykytilanteessa purkavien hulevesien osalta hakija korostaa, että rakentamistoimenpiteiden jälkeenkin hulevesikuormitus pysyy nykytilanteen kaltaisena. Valuma-alueen koon ja valumakertoimen sekä keskimääräisen vuosisadannan (630 mm) perusteella keskimääräinen päivittäinen virtaama hulevesien osalta on noin 110 – 240 m³/d eli noin 1 % luokkaa virtausaukon läpi tapahtuvasta virtaamasta.

Halkoniemen satama-alueen rakentamisen yhteydessä tehtyjen vedenlaatua koskevien analyysitulosten perusteella veden laatu edustaa melko karua vesistöä. Vedenlaadun sekä edellä esitetyn veden vaihtuvuutta koskevan arvion perusteella satama-altaan alueelle ei ole odotettavissa merkittäviä levähaittoja tai vesikasvillisuuden muodostumista.

Täydentävät haitta-ainetutkimukset

Sedimenttien haitta-ainetutkimusta täydennettiin toukokuussa 2020 analysoimalla näytepisteiden P2, P4 ja P6 sedimenttinäytteistä myös dioksiinit ja furaanit. Lisäksi sedimenttien haitta-aineet, mukaan lukien dioksiinit ja furaanit, tutkittiin myös syvemältä vesialueelta suunnitellun aallonmurtajan loppupään kohdalta. Sedimenttitutkimus ja sedimentin läjityskelpoisuuden arviointi tehtiin sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) mukaisesti. Täydentävän sedimenttitutkimuksen tutkimusraportti on täydennyksen liitteenä.

Suunnittelualueella tehtyjen sedimenttitutkimusten (2016 ja 2020) perusteella kohdealueella arvioidaan olevan syvyydellä 0–1,0 m sedimenttiaineita, jotka ovat läjitettävissä sekä hyvälle että tyydyttävälle läjitysalueelle (pitoisuustaso 1B). Hyvien läjityspaikkojen puuttuessa ruoppausmassojen läjitys voidaan kohdistaa myös ns. tyydyttävälle alueelle,

joilla sedimentin kulkeutuminen on mahdollista, mutta joilla ei ole herkkiä kohteita. Osa suunnittelualueen ruoppausmassoista on suunniteltu läjitettäväksi vesialueelle satama-altaan sisäpuolelle aallonmurtajapenkereen viereen. Kyseisellä alueella ei ole ruoppaus- ja läjitysohjeen tarkoittamia herkkiä kohteita. Suunnitellun vesiläjitysalueen kohdalla järven pohjan kaltevuussuunta on kohti kaakkoa. Läjityspaikka rajautuu Näsijärven selän puolella suunniteltuun aallonmurtajapenkereeseen, joka estää läjitetyn massan kulkeutumisen läjitysalueen ulkopuolelle järven kaltevuussuunnan mukaisesti. Suunnitellun vesiläjitysalueen voidaan täten katsoa täyttävän tyydyttävän läjityspaikan topografia- ja suojaisuusvaatimukset. Sedimentaatio-olosuhteiltaan suunniteltu läjitysalue vastaa kulkeutumis-kerrostumisvyöhykettä ja sopii näin ollen tyydyttäväksi läjityspaikaksi.

Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeessa haitta-aineille määritellyt pitoisuustasot on annettu tilanteisiin, joissa läjitys tapahtuu vapaaseen veteen. Suunnittelualueella ruoppausmassojen läjitys ei tapahdu vapaaseen veteen, vaan suojapenkereen taakse satama-altaan sisäpuolelle aallonmurtajapenkereen viereen, mikä estää läjitetyn massan kulkeutumisen läjitysalueen ulkopuolelle. Todettujen haitta-aineiden (dioksiinit ja furaanit) merkittävimpana kulkeutumisreittinä voidaan tällöin pitää haitta-aineiden liukenemista veteen. Koska dioksiinit ja furaanit ovat veteen heikosti liukenevia haitta-aineita, ei ruoppausmassojen läjittämisestä katsota aiheutuvan merkittävää riskiä, kun otetaan huomioon myös se, että läjitysalueella todennäköisesti sijaitsee jo saman pitoisuustason sedimenttiaineksia. Riskienhallintatoimenpiteenä esitetään dioksiinien ja furaanien lisäämistä kohteen rakentamisen aikaiseen vesistöntarkkailuohjelmaan.

Dioksiinit ja furaanit ovat erittäin heikosti kulkeutuvia, hyvin niukkaliukoisia veteen (rasvaliukoisia) ja sitoutuvat orgaaniseen ainekseen. Ne ovat pysyviä haitta-aineita, sillä niiden hajoaminen on hyvin hidasta. Dioksiinit ja furaanit eivät haihdu, eivätkä haise.

Koska suunnittelualueen sedimenttiaineksessa on todettu haitta-aineita pitoisuustason 1B pitoisuuksissa, kiinnitetään työn aikaiseen kiintoaineksen leviämisen rajoittamiseen erityistä huomiota.

Hakijan selitys

Hakija on selityksessään vastannut hakemussuunnitelman johdosta annetuissa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin seikkoihin aihealueittain.

Alueelle tehdyt lepakkoselvitykset

Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeistuksen mukaan (2012) lepakoille arvokkaat alueet luokitellaan seuraavasti:

Luokka I, lisääntymis- tai levähdyspaikka.

- Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty.

Luokka II, tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti

- Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä (EUROBATS). Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.

Luokka III, muu lepakoiden käyttämä alue

- Alueen arvo lepakoille huomioitava mahdollisuuksien mukaan maankäytössä.

Niemen sataman alueelle on rajattu luokkaan I, II ja III kuuluvia alueita. Näistä luokan I rajausta on tehty vuonna 2002 (Siivonen 2002), jolloin luokitus on ollut erilainen ja luokka I on tarkoittanut lähinnä aluetta, joka on ”hot spot” alue, mutta jossa ei välttämättä ole todettu päiväpiiloa tai lisääntymisaluetta.

Vuoden 2007 selvityksessä alue on määritetty luokkaan III, joka silloin on tarkoittanut aluetta, jossa lepakot saalistavat alueella aktiivisesti esimerkiksi vain osan kesää tai ne käyttävät aluetta esimerkiksi sään mukaan. Lepakkolajeja on yleensä vain yksi tai kaksi. (Siivonen & Vermudsen 2007).

Vuoden 2010 selvityksessä Lielahdenkadun ja rannan väliin jäävä alue todettiin luokkaan III olevaksi lepakkoalueeksi (Korte 2010). Selvityksissä ei havaittu alueella lisääntymis- tai levähdysaluetta. Selvitysalueen arvokkaimmaksi lepakkoalueeksi arvioitiin rannan tuntumassa oleva vanhahko metsä, joka on useassa selvityksessä luokiteltu luokkaa III olevaksi saalistusalueeksi.

Vuonna 2013 tarkistettiin Tampereen Veneilijöiden kerhorakennus mahdollisen kolonian osalta. Lepakoita ei löytynyt rakennuksesta ja lepakkomäärät jäivät vähäisiksi. (Ramboll 2013)

Vuonna 2017 alueen katsottiin olevan osa laajempaa lepakkoaluetta ja määritettiin luokkaan II (tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti) (Sito 2017). Metsäalueelta ei kuitenkaan havaittu selvityksessä yhtään lepakkoa ja ainoastaan heinäkuussa saatiin yksi pohjanlepakkohavainto pysäköinti-alueen lampun päällä.

Alueen maankäyttö on muuttunut vuosien aikana ja alueelta on purettu rakennuksia, rakentunut uusia rakennuksia ja puustoa on harvennettu. Vuoden 2017 selvityksessä ei ole myöskään havaittu enää siippoja sataman alueella. Rannan puustoa harvennettiin jo vuonna 2016, jolloin alueelta kaadettiin suuria kuusia. Tämä todennäköisesti vaikutti siippalajien esiintymiseen. Puusto on harvaa ja suurimmat kuuset on kaadettu. Harva metsä päästää läpi valoa.

Muuttuneista kartoitustiedoista ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) ohjeen mukaisesti hankkeesta vastaava ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista Traficomin internetsivuilla olevalla vesistörakenteen valmistumisilmoituksella.

Suojaverhon asennus ja suojaverhon toimivuuden varmistaminen

Vesistöpenkereiden rakentamisesta johtuvan vesistön samenenemisen lieviäminen työalueen ulkopuolelle estetään pengerrättävän alueen ulko-

puolelle asennettavalla suojaverholla. Suojaverhorakenne on huolellisesti suunniteltu ja aallokon kestävä rakenne, joka muodostuu paikalleen ankkuroiduista ponttoneista, jotka pitävät kankaan suunnitellulla paikallaan. Kangas on puolestaan geovahvistekangasta, jota käytetään yleisesti maa- ja vesirakentamisessa. Kangas kiinnitetään yläosasta ponttoneihin ja ankkuroidaan pohjaan painottamalla. Ankkurointipisteiden kohdalla käytetään varsinaisen pääkellukkeen lisäksi lisäkellukkeita, joilla varmistetaan suojaverhon yläosan pinnalla pysyminen myös ankarissa olosuhteissa. Suojaverhosta laaditaan tarkat mitoituslaskelmat ja toteutuskuvat ennen asentamista.

Suojaverho asennetaan ennen vesistötäyttö- tai ruoppaustöiden aloittamista. Suojaverho on paikallaan koko vesistörakentamisen ajan. Suojaverhon kunto sekä tiivis asennus pohjaan ja ranta-alueilla varmistetaan sukeltajatyönä verhon asennuksen jälkeen. Suojaverhorakenne puretaan vasta kun viranomainen on tarkkailutulosten perusteella todennut verhon sisäpuolisen kiintoaineksen laskeutuneen.

Suojaverhon sijainti on suunniteltu siten, että aallonmurtajan sekä satamakentän täyttöjen aiheuttama sedimentin syrjäytyminen ei heikennä suojaverhon toimivuutta missään tilanteessa. Ennakkoon, ennen aallonmurtajapenkereen rakentamista, tehtävä ruoppaus vähentää merkittävästi vesistöpenkereiden rakentamisesta johtuvan syrjäytyvän sedimentin määrää.

Verhon ja siihen liittyvien rakenteiden kuntoa seurataan työn aikana jatkuvasti ja mahdollisesti vaurioituneet osat kunnostetaan tai korvataan uusilla. Sedimentin kerääntymistä suojaverhon alahelman päälle seurataan työn aikana säännöllisesti ja tarvittaessa verhoa siirretään kauemmaksi työalueesta.

Vesistön työnaikaista samentumista aiheuttavia töitä tehdään veneilykauden ulkopuolella, joten suojaverhon ollessa avattava, tehdään avaukset ainoastaan välttämättömissä tapauksissa työkaluston mahdollisten siirtojen takia.

Työmenetelmät

Vesistötäytöt toteutetaan vesistötäyttöön soveltuvasta karkearakeisesta maa- ja kiviaineksesta. Maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä VNa 214/2007 mukaisia kynnysarvoja, eikä arseenipitoisuus alueellista taustapitoisuutta 26 mg/kg.

Maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet analysoidaan ennen niiden rakenteeseen hyväksymistä. Mikäli maa-ainesta toimitetaan useammasta kohteesta, analysoidaan haitta-aineet jokaiselta kohteelta.

Hakija täydentää hakemustaan ruoppausmassojen läjityksen osalta ja esittää, että ruoppausmassasta erottuva vesi johdetaan laskeutusaltaseen ja sieltä edelleen Näsijärveen suojaverhon sisäpuolelle.

Kalatalousvelvoite

Hakija esittää, että hankkeesta aiheutuvat kalataloudelliset haitat kompensoidaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossa esitetyillä kalastutuksilla.

Vesientarkkailuohjelman päivittäminen

Tarkkailuohjelma päivitetään ehdotusten mukaisesti ja päivitetty tarkkailusuunnitelma lähetetään ELY-keskukselle hyväksyttäväksi:

Vesistötarkkailusuunnitelmaan lisätään lisättävä näytepiste P6, jonka sijainti on suojaverhon reunasta noin 100 metriä selälle päin kaakkoon. Perustettavalta näytepisteeltä P6 otetaan näytteet (1 m, välivesi ja 0,5 m pohjasta) kaksi viikkoa ensimmäisen ja toisen rakentamisvaiheen päätyttyä. Vesistön kokonaissyvyyden ollessa yli kolme metriä, näytteet otetaan näytepisteiltä P1, P2, P3, P4 ja P5 1 metrin syvyydestä ja 0,5 m pohjasta. Suunnitelmaa muutetaan niin, että myös näytteenottopisteeltä P3 otetaan näytteet myös toisen rakentamisvaiheen aikana pohjan kaivun aikana ja kaksi viikkoa rakentamistöiden päätyttyä. Aktiivisen rakentamisen aikana veden sameutta seurataan tarvittaessa kenttämittarilla tai lentokuvaamalla sameusalueen laajuuden selvittämiseksi. Tarkkailusuunnitelmassa esitetään veden samentuman leviämisen tarkkailusuunnitelma aktiivisen rakennustyön aikana.

Tarkkailuun lisätään yksi näytepiste (P0) suojaverhon ulkopuolelle pisteen P2 kohdalle. Lisäksi satama-altaan keskiosiin perustetaan näytepiste, jossa vedenlaatua seurataan sataman valmistumisen jälkeen kahdesti vuodessa (talvi/kesä) ja vähintään kerran ennen töiden aloittamista analysoimalla järviseurannan perusparametrit (sisältäen klorofyllipitoisuuden määrittämisen kesällä).

Näytteistä analysoidaan tarkkailuohjelmassa esitettyjen laatutekijöiden lisäksi myös ainakin veden väri, sulfaatti, ammoniumtyppi ja nitriitinitraattitypen summa. Lisäksi öljyhiilivedyt (C10-C40) ja relevantit metallit analysoidaan kaksi kertaa hankkeen aikana.

Lopuksi

Yhteenvetona hakija toteaa, että luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa. Työnaikaisen veden samentumisen leviäminen estetään suojaverholla, joka suunnitellaan ja mitoitetaan kestäväksi myös poikkeuksellisista sääolosuhteista aiheutuvat rasitukset. Suojaverhon kuntoa seurataan jatkuvasti työn aikana.

Hakijan näkemyksen mukaan riittävä veden vaihtuvuus hankealueella voidaan turvata myös vesistötäyttöjen valmistumisen jälkeen. Hankkeen vaikutuksia seurataan tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Tampereen kaupungille luvan Niemenrannan venesataman ja aallonmurtajapenkereen rakentamiseen hakemuksen mukaisesti hakemuksen liitteenä 3 olevan, 5.4.2018 päivätyn ja 27.9.2018 päivitetyn yleissuunnitelman asemapiirustuksen (piirustusnro 5/2005/2, mittakaava 1:100) osoittamaan paikkaan sekä vesistön täyttööseen ja ruoppaukseen hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti Näsi-järvessä Tampereen kaupungissa. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto myöntää Tampereen kaupungille pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittavaan alueeseen vesialuetta olevaan tonttiin (kiinteistötunnus 837-264-7927-1).

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Satama-altaan reunaan saadaan rakentaa hakemuksen liitteenä olevien asemapiirustuksen (piirustusnro 5/2005/2, mittakaava 1:100) ja 11.11.2019 päivättyjen leikkauspiirustusten 1-1 (piirustusnro 1510043240-2, mittakaava 1:200) ja 2-2 (piirustusnro 1510043240-3, mittakaava 1:200) mukaisesti aallonmurtajapenger. Penkereen pituus vesialueella saa olla enintään 230 m. Penkereen lopullinen rakennekorkeus saa olla enintään tasossa $N_{2000} +97,74$ m.
2. Aallonmurtajapenkereeseen tulee sijoittaa vähintään kaksi virtausputkea (halkaisija 2 m) hakijan selityksen yhteydessä toimittaman hakemuksen täydennyksen liitteenä olevassa, 11.11.2019 päivätysessä ja 30.6.2020 päivitetystä tutkimuskartassa (piirustusnro 1, mittakaava 1:500) osoitettuihin paikkoihin. Virtausputkien yläpinnat on asennettava Näsijärven alavedenpinnan tasoon.
3. Satama-altaaseen saadaan rakentaa asemapiirustuksen (piirustusnro 5/2005/2, mittakaava 1:100) mukaisesti raskasponttonilaituri erillisine veneenkiinnityslaitureineen. Laitureihin saadaan rakentaa yhteensä enintään 150 venepaikkaa.
4. Laiturit on kiinnitettävä ja ankkuroitava paikoilleen siten, että ne pysyvät kaikissa oloissa paikallaan.
5. Satamakenttä saadaan toteuttaa osin vesistötäyttöönä hakijan selityksen yhteydessä toimittaman hakemuksen täydennyksen liitteenä olevassa, 11.11.2019 päivätysessä ja 30.6.2020 päivitetystä tutkimuskartassa (piirustusnro 1, mittakaava 1:500) osoitetusti.

6. Halkoniemen venesataman aallonmurtajaa saadaan lyhentää ja osittain lisätäyttää asemapiirustuksen (piirustusnro 5/2005/2, mittakaava 1:100) mukaisesti.

Töiden suorittaminen

Suojaverho

7. Töiden aikaisten vesistövaikutusten vähentämiseksi työalueen ulkopuolelle on asennettava ennen töiden aloittamista suojaverho. Suojaverho on asennettava ja ankkuroitava hakemuksessa esitetyllä tavalla ja siten, että se pysyy paikoillaan kaikissa olosuhteissa. Verhon on oltava tiiviisti kiinni rannassa ja pohjassa sekä ulotuttava pintaan asti. Suojaverhon asennus ja riittävä ankkurointi on varmistettava sukeltajaa käyttäen ennen töiden aloittamista.

Suojaverhon saa avata vain rakennustöiden kannalta välttämättömiä tarpeita varten ja se pitää sulkea mahdollisimman pian.

8. Suojaverhoa tulee käyttää hankealueen ympärillä kaikkien samentumista aiheuttavien työvaiheiden ajan.
9. Suojaverho on merkittävä siten, että se on vesillä ja jäällä liikkuvien havaittavissa myös pimeään aikaan.
10. Suojaverho on pidettävä kunnossa koko työn ajan. Verhon toiminnassa havaitut puutteet on korjattava välittömästi. Suojaverhon kuntoa ja toimintaa on seurattava säännöllisesti ja avovesiaikana päivittäin siten, että luvan saaja on työn ollessa käynnissä koko ajan tietoinen verhojen toiminnasta ja työn aiheuttaman samentuman laajuudesta.
11. Mikäli työn yhteydessä havaitaan merkittävää suojaverhojen ulkopuolista samentumaa, luvan saajan on keskeytettävä samennusta aiheuttava työ ja ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin haittojen poistamiseksi. Luvan haltijan on ilmoitettava poikkeustilanteesta välittömästi Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
12. Suojaverho saadaan poistaa täyttötöiden valmistuttua vasta, kun valvontaviranomainen on tarkkailutulosten perusteella arvioinut vedenlaadun ja todennut, ettei samentuman leviämisen riskiä enää ole.

Ruoppaukset ja täytöt

13. Satama-altaan syventämiseksi ruopattava alue sekä satama-altaassa ja maa-alueella sijaitsevien ruoppausmassojen läjitysalueet on osoitettu hakemuksen liitteenä olevassa tutkimuskartassa (piirustus nro 1510043240-1, mittakaava 1:500).

Satama-altaan ruoppaus- ja täyttötöet saadaan toteuttaa enintään harausvyöhyteen NW_{nav} -3,0 m (N₂₀₀₀ +92,05 m).

14. Satama-altaasta ruopattava massamäärä saa olla enintään 15 000 m³tr ja aallonmurtajapenkereen kohdalta ruopattava massamäärä enintään 35 000 m³tr.
15. Satamakentän täyttöön ja rantaluiskien muotoiluun käytettävä massamäärä saa olla enintään 35 000 m³tr ja aallonmurtajapenkereen rakentamiseen käytettävä massamäärä enintään 75 000 m³tr.
16. Aallonmurtajapenkereeseen ja rantaan tehtävien vesistötäyttöjen rakentamiseen saa käyttää vain pilaantumattomia maa- ja kiviaineksia.

Täyttötyöt on tehtävä päätypengerryksenä.

17. Satama-altaasta ruopattavista massoista enintään 10 000 m³tr saadaan sijoittaa satama-altaaseen aallonmurtajapenkereen luoteispuolelle suojaverhon sisäpuolelle. Läjitysalueen pintaan on levitettävä vähintään 25 cm paksu peitemassa, jonka raekoon tulee olla ruoppausmassoja karkeampi.
18. Loput satama-altaasta ruopattavat massat sekä aallonmurtajapenkereen alta ruopattavat massat tulee kuljettaa ja läjittää niille varatulle, hakemuksessa esitetyle reunapenkereellä varustetulle työnaikaiselle läjitysalueelle siten, että ruoppausmassoja tai niiden valumavesiä ei pääse hallitsemattomasti kulkeutumaan ympäristöön tai takaisin vesistöön tai suoraan vastaanottopaikkaan, jolla on asianmukainen lupa niiden vastaanottamiseen.

Läjitysalueelta valuva vesi on selkeytettävä ja johdettava takaisin vesistöön suojaverhon sisäpuolelle tai toimitettava muualle asianmukaiseen käsittelyyn.

Yleiset työmenetelmät

19. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Työt eivät saa aiheuttaa vaaraa Halkoniemen satamaan suuntautuvalla vesiliikenteelle.

Ruoppaus- ja täyttötyöt on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti virkistyskäyttökauden ja lintujen pesintäajan 15.4. –31.8. ulkopuolella.
20. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
21. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Kunnossapito

22. Aallonmurtajapenger, laiturit ja muut rakenteet on pidettävä tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

Kalatalousvelvoite

23. Luvan saajan on istutettava niinä vuosina, jolloin vesistötäyttöä ja ruoppausta tehdään ja yhtenä vuotena täytön päättymisen jälkeen hankkeen vaikutusalueen läheisyyteen 400 kpl 3-vuotiaita yli 30 cm:n pituisia rasvaeväleikattuja järvitaimenia. Tarpeen vaatiessa istutettavaa lajia ja kokoa voidaan muuttaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla siten, että istutuksen arvo ei muutu. Istutussuunnitelma, jonka tulee sisältää muun muassa istukkaiden kantaa ja hankintapaikkaa koskevat tiedot, istutuspaikat, -ajat ja vastaanottajien yhteystiedot, tulee toimittaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa luvan saatua lainvoiman.

Korvaukset

24. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.
25. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

26. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia vedenlaatuun hakemukseen liitetyn 21.2.2019 päivätyn vesistöntarkkailusuunnitelman mukaisesti lupamääräysten 26–31 mukaisin muutoksin ja lisäyksin. Lupamääräysten 26–31 mukaisesti täydennetty tarkkailusuunnitelma on toimitettava ELY-keskukselle hankkeen aloittamisilmoituksen yhteydessä. Tarkkailu on aloitettava ennen toiminnan aloittamista.

ELY-keskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa, mikäli muutokset eivät heikennä tarkkailun luotettavuutta ja kattavuutta.

Tarkkailun tulokset tulee toimittaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle välittömästi niiden valmistuttua. Yhteenvedoraportti tarkkailun tuloksista töiden valmistuttua tulee toimittaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Näsijärven kalatalousalueelle.

27. Vesistöntarkkailuun on lisättävä uusi näytepiste (P6), joka sijaitsee suojaverhon reunasta noin 100 m selälle päin kaakkoon.

Näytteenottopisteeltä P3 on otettava näytteet myös toisen rakentamisvaiheen aikana sekä kaksi viikkoa rakentamistöiden päätyttyä.

28. Vesistön kokonaissyvyyden ollessa yli kolme metriä, vesinäytteet on otettava näytteenottopisteiltä P1–P6 1 m syvyydeltä sekä 0,5 m etäisyydeltä pohjasta.
29. Ruoppaus- ja täyttötöiden ollessa käynnissä näytteitä on otettava ensimmäisen kolmen kuukauden aikana kahden viikon välein. Tämän jälkeen, mikäli Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että näytteenottotulosten perusteella vedenlaatu on tasaantunut, voidaan näytteenottotiheyttä harventaa tapahtuvaksi kerran kuukaudessa.
30. Näytteistä on analysoitava 21.2.2019 esitettyssä tarkkailusuunnitelmassa esitettyjen analyysien lisäksi veden väri, sulfaatti, ammoniumtyppi, nitriitti-nitraattitypen summa sekä dioksiinit ja furaanit. Lisäksi relevantit metallit on analysoitava vähintään kaksi kertaa hankkeen aikana.
20. Rakennustöiden päätyttyä, ennen suojaverhon poistamista on vedenlaatu ja samentumisen leviämiskin poistuminen varmistettava riittävällä näytteenotolla.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

31. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeus raukeavat.

Ilmoitukset

32. Töiden aloittamisesta on (30 päivää) etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
33. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille.

Muuttuneet kartoitustiedot on toimitettava Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille numeerisena erillisellä vesistörakenteen valmistumisilmoituksella Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin ohjeiden mukaisesti.

Perustelut

Niemenrannan venesatama palvelee Niemenrannan ja sen lähialueen asukkaita kotisatamana.

Hanke on alueella voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Hankkeessa ruopattava sekä täyttöihin käytettävä massamäärä on suuri ja työt kestävät kokonaisuudessaan enintään 1,5 vuotta. Hankkeen toteuttamisesta aiheutuu vesistön samentumista. Samentumista aiheuttavat työt on määrätty toteuttamaan suojaverhon sisäpuolella. Työn pitkäkestoisuuden ja vaativien pohjaolosuhteiden vuoksi suojaverhon asentamiseen ja sen toiminnan varmistamiseen on kiinnitetty lupamääräyksissä erityisesti huomiota.

Hankealueella toteutettujen sedimenttien haitta-ainetutkimusten perusteella satama-altaassa, tulevien laiturirakenteiden kohdalla olevat sedimentit sisältävät haitallisia aineita enintään 1 A tason pitoisuuksia. Näitä ruoppausmassoja voidaan läjittää hakemuksessa esitetyn mukaisesti enintään 10 000 m³rtr rakennettavan aallonmurtajapenkereen luoteispuolelle. Muut ruoppausmassat on sijoitettava lupamääräysten mukaisesti työnaikaiselle läjitysalueelle tai suoraan vastaanottopaikkaan, jolla on asianmukainen lupa massojen vastaanottamiseen. Satama-altaan voidaan katsoa olevan ympäristöhallinnon sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen mukainen, ns. tyydyttävä läjitysalue. Hankealueella ei ole ohjeen tarkoittamia herkkiä kohteita ja läjitetyn massan kulkeutumisriksi on kohtuullinen. Koska satama-allas on kuitenkin suhteellisen matala, on altaaseen läjitettävät alueet määrätty peittämään raekooltaan ruoppausmassaa karkeammalla peitemassakerroksella. Peittämisen tarkoituksena on estää ruoppausmassojen eroosiota ja sedimentin veteen sekoittumista.

Hanketta varten tarvittava pysyvä käyttöoikeus vesialuetta olevaan tonttiin (kiinteistötunnus 837-264-7927-1) voidaan myöntää vesilain 2 luvun 13 § perusteella. Hankkeessa ko. tontti (1001 m²) muutetaan kokonaisuudessaan pysyvästi maa-alueeksi. Tontin omistajan voidaan katsoa antaneen suostumuksensa hankkeen toteuttamiseksi.

Hankkeen työnaikaisia vesistövaikutuksia on määrätty tarkkailemaan lupamääräysten mukaisesti.

Näsijärven ekologinen tila on luokiteltu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmassa hyväksi. Aluehallintovirasto katsoo, että hankkeesta ei aiheudu sellaisia vaikutuksia Näsijärven tilaan, jotka vaikuttaisivat heikentävästi sen tilaan.

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava siitä yleiselle tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 13 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15 ja 18 §

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa Tampereen kaupungin ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä suojaverhon asentamisen sekä ruoppausmasojen läjitysaltaan rakentamisen osalta.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet toteutetaan hakijan hallinnassa olevilla maa- ja vesialueilla ja työt voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitettut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 ja 17 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa 1) **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen**, 2) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousyksikön**, 3) **Tampereen kaupungin**, 4) **Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen** ja 5) **Liikenne- ja viestintävirasto Traficom**in lausunnot sekä 6) **Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry:n** muistutuksen huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa selityksen yhteydessä täydentämään hakemusta sedimenttien haitta-ainetutkimuksien osalta 1) **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** ja 2) **Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousyksikön** lausunnoissa sekä 6) **Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry:n** muistutuksessa esitetyn mukaisesti.

Aluehallintovirasto katsoo, ettei 4) **Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen** lausunnossa esitetyn, satama-altaaseen perustettavan pysyvän vedenlaadun seurantapisteen perustaminen ole tarpeen. Aluehallintovirasto katsoo, että satama-altaan vedenvaihtuvuus voidaan riittävällä tavalla turvata aallonmurtajapenkereeseen sijoitettavien rumpuputkien avulla.

Lisäksi aluehallintovirasto toteaa 6) **Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry:n** muistutuksen johdosta, että hakemuksen, hakijan selvi-

tyksen ja ilmakuvatarkastelun perusteella satama-aluetta ei voida pitää sellaisena luonnonsuojelulain 49 § mukaisena lepakkojen lisääntymistä tai levähdysalueena, joka tulisi ottaa erityisesti huomioon hanketta toteutettaessa.

ILMOITUS KÄYTTÖOIKEUDESTA

Aluehallintovirasto ilmoittaa myönnetystä käyttöoikeudesta maanmittauslaitokselle tämän päätöksen saatua lainvoiman.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 21 020 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 20 000 – 200 000 m³ ktr suuruista vesialueen ruoppausta tai täyttöä koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 10 750 euroa. Vesialueelle tehtävää läjitystä (4 000 – 20 000 m³ktr) koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 5 970 euroa. Lisäksi yli 20 venepaikkaa sisältävän laiturin rakentamista koskevan asian käsittelystä perittävän maksun suuruus on 3 820 euroa.

Koska päätösasiakirja sisältää useita maksutaulukossa maksulliseksi säädettyjä vesitalousasioita siten, että ne muodostavat samaa tarkoitusta palvelevan kokonaisuuden, peritään asian käsittelystä korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian taulukon mukainen maksu siten, että maksuun lisätään 50 prosenttia muiden vesitalousasioiden taulukon mukaisista maksuista. Asian käsittelystä perittävän maksun suuruus on siten 21 020 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Päätös tiedoksi

Tampereen kaupunki
Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Ilmoitus päätöksestä lähetetään asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erikseen tieto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupaha-

kemuksesta muistutuksia, vaatimuksia ja mielipiteitä ja niille, jotka ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (www.avi.fi/lupa-tietopalvelu). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Tampereen kaupungin verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Aamulehti -nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Jari Tolppanen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Tanja Honkela.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaika päättyy 2.11.2020.												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi, kotikunta ja mihin valitusoikeus perustuu - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (<i>mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle</i>) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.												

Tämä asiakirja LSSAVI/3176/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/3176/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Honkela Tanja 24.09.2020 11:53

Puheenjohtaja Tolppanen Jari 24.09.2020 11:14